

Lausunto – Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkko Nuorisovaltuusto 21.3.2024

Yhteenveto, suositukset ja nostot

Nuorisovaltuuston lausunto – yhteenveto ja nostot

Nuorisovaltuusto näkee, että

- Erityisesti pienten kuntien kohdalla on vaikeaa, jos palvelut karkaavat kauaksi. Palvelut eivät saisi heiketä/ vähentyä. Palveluiden saatavuuden vaikeutuminen ja tason heikkeneminen huolettaa.
- Digipalvelut täydentävät muita palveluita, käyttämisen esteinä puuttuvat laitteet, huonot yhteydet tai osaamattomuus/ rohkeus käyttää.
- Palveluverkkouudistus kokonaisuudessaan huolettaa pienissä kunnissa asuvia. Uudistus vähentää työpaikkoja uhkaa kuntien olemassaoloa. Palvelun tulisi olla tasavertaista kaikille, mutta onko, jos palvelut karkaa tietyiltä alueilta kauas?
- Palveluista pitäisi tiedottaa nuorille paremmin –enemmän yhteistyötä koulujen kanssa!

Nuorisovaltuuston lausunto – yhteenveto ja nostot

Nuorisovaltuusto näkee, että

- Vaikutusten arviointia on tehtävä myös yksilön näkökulmasta, ei pelkästään massan.
- Erityisesti ikääntyneiden palveluissa pitäisi huomioida väestöprofiili. Palvelua ja ympärivuorokautista hoivaa tarvitaan eri lailla eri puolella Keski-Suomea.
- Oikean tiedon löytäminen sometulvasta voi olla vaikeaa, hyvinvointialueen julkaisuihin voi luottaa
- Myös nuoret tarvitsevat tukea ja opastusta otettaessa uusia palveluita käyttöön
- Digipalveluiden käyttöönotto ei ole aina nuorillekaan ongelmaton
- Nuorille tärkeissä palveluissa (opiskeluterveydenhuolto) on suuresti henkilöstövaihdoksia, erityisesti psykologeissa
- Kun ostopalveluista luovutaan niin säilyykö taso jatkossakin samana? Pärjätäänkö ilman? Esimerkkinä psykologipalvelut

Nuorisovaltuuston lausunto – yhteenveto ja nostot

Nuorisovaltuusto näkee, että

- Kun etäpalveluita kehitetään ne tulisi saada ”henkilökohtaisemmiksi”
- Hyvinvointialueella on huomioitava hävikin vähentäminen ja materiaalien parempi hyödyntäminen
- Henkilökunnan hyvinvoinnista on pidettävä huolta, osa voi nyt huonosti
- Nuorille tärkeä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut on säilytettävä lähipalveluna kouluilla
- Mielenterveyspalveluista ei saa karsia
- Aito kohtaaminen on tärkeää, oli kanava mikä tahansa

Muut palveluverkkoihin liittyvät kommentit

1. Soteasemapalvelut

Soteasemapalvelut

	NYKYTILANNE	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
1. Ihmiset	✓ Kivijalkapalveluita on nyt saatavilla hyvin ✓ Palvelut on nyt lähellä nuoria ✗ Nykyiset vuokralääkärit vaihtuvat liian usein. Asiointi on vaikeaa kun ei ole jatkuvuutta	✓ Liikkuvat palvelut hyvä asia, kunhan ne korvaavat riittävästi kivijalkapalveluita ✓ Terveyskeskus isolla paikkakunnalla mahdollistaa sen, että kaikki palvelut saa samasta paikasta. ✓ Digipalvelut tukevat kivijalan palveluita ✗ Pienten kuntien asukkaille palveluiden karkaaminen kauas on huono asia ✗ Palvelut ei saa vähentyä ✗ Etäpalvelut tarvitsevat käyttötukea asiakkaille ✗ Myös nuoret tarvitsevat käyttötukea ✗ Terveyskeskus 40 km päässä nostaa kynnystä lähteä hakemaan apua ✗ Digipalvelut ei voi korvata täysin kohtaamista ✗ Pitenevätkö jonot?	✓ Digipalvelut voi madaltaa yhteydenottokynnystä ✓ Jotkut voivat mieluummin asioida diginä ✗ Digipalveluissa on huomioitava nettiyhteydet ✗ Nyt jo työntekijät vaihtuu usein, lisäävätkö digipalvelut vaihtuvuutta vielä enemmän? ✗ Palvelut pitäisi saada yhdestä paikasta ✗ Palveluihin ei hakeuduta kuin hädässä!
2. Elinvoiva hyvinvointialue/kunnat		✗ Työpaikat vähenee, verotulot laskee	✗ Kuoleeko kuntia?
3. Talousvaikutukset		✗ Matkat rasittaa perhettä kustannuksina ja aikana	✗ Vaikutukset pelottaa perheiden talouteen

Soteasemapalvelut

	NYKYTILANNE	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
4. Henkilöstö		X Huoli työpaikkojen vähenemisestä X Työhyvinvointi laskee	
5. Ympäristö		X Koulusta tulee poissaoloja, jos palvelu kaukana X Miten pääsee päivällä naapurikuntaan lääkäriin, vanhempienkin pitää olla pois töistä X Tulee paljon autoilua	
6. Seutuvaikutukset - maaseutu		X Kunnat joutuvat vaikeuksiin	
7. Seutuvaikutukset – kaupunkiseudut			

6. Muut palvelut

Muut palvelut

Palvelu	Nykytila	Tavoiteltu muutos
Sote-asemien kiirevastaanotto	Tällä hetkellä saa läheltä	Ilta- ja viikonloppupäivystyksen siirtyminen kauas huolettaa. Riittääkö palvelut, jos keskittyvät muutamaan paikkaan. Tuleeko Novaan pahoja ruuhkia?
Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut	Digipalveluiden toimivuus on heikkoa	Hyviä uudistuksia, ennaltaehkäiseviä toimia pitäisi lisätä. Uudistuksissa hyvää, mutta digi palvelujen kehittämistä en koe tarpeellisenä. Lähipalvelut ovat digi palveluja paljon tehokkaampia ja käyttäjä ystävällisempiä, joten en näe syytä miksi käyttää rahaa digi palvelujen kehittämiseen, sillä tekoäly ei tule pääsemään tarpeeksi inhimilliselle tasolle. Ajan varaus järjestelmän kehitys on tärkeää sillä ihmisten on helpompi hakeutua jo varhaisemmin palveluiden piiriin. Nuorten mielenterveyspalveluihin on panostettu, niitä ei saa alkaa leikkaamaan säästösyistä. Digipalveluiden varaan ei voi laskea kaikkea.

Muut palvelut

Palvelu	Nykytila	Tavoiteltu muutos
Opiskeluhuollon palvelut	Palvelu toimii hyvin, mutta palveluun ei tunnu liittyvän minkäänlaista ennaltaehkäisevää toimintaa. Jos yleisesti palvelua tarjoavat tahot toimivat koulun läheisyydessä tai jopa samoissa tiloissa. Miksi henkilöt eivät voisi tehdä ennaltaehkäisevää toimintaa kuten luentoja tms. kouluaikana. Esimerkiksi koululla toimiva terveydenhoitaja voisi kertoa asioita, joihin lasten ja nuorten on kiinnitettävä huomiota terveydessään tietyssä iässä tms. Miten lapset ja nuoret osaavat kiinnittää Suomea piinaaviin psyykkisiin ja fyysisiin terveydellisiin haasteisiin, jos niiden ennaltaehkäisystä tai aiheuttajista ei ole tietoaakaan. Tämä ei luultavasti edes lisäisi huomattavasti tarvittavien resurssien määrää.	sähköisten palveluiden lisääminen hyvä asia Sähköisten palveluiden hyödyntäminen on hyvä, mutta digipalveluja käyttäessä kohtaamisen kokemus voi jäädä kaukaiseksi ja etäiseksi. Etenkin mielenterveyspalveluissa kokemus kuulluksi tulemisesta on tärkeää, joten siihen on panostettava. Henkilökunnan vaihtuvuus on liian suurta, erityisesti psykologien. Pienillä kouluilla ei ole riittävästi kouluterveydenhoitajan vastaanottoja
Suun terveydenhuolto	Oma kokemus palveluista tällä hetkellä hyvä. Kokemukset suukontista ovat olleet hyviä. Palvelu saadaan lähelle. Erikoishoidot on jo nyt kaukana pieniltä paikkakunnilta (esim. oikomishoito)	Ennaltaehkäisevä toiminta ollut heikkoa oman kokemukseni mukaan, hyvä jos siihen puututaan.